

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-17](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-17)

УДК 338.48(100):005.52:005.334

Іван БЛАГУН

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

<https://orcid.org/0000-0003-3796-4164>

e-mail: blagun@email.ua

Ірина РУМ'ЯНЦЕВА

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

<https://orcid.org/0000-0002-9940-3648>

e-mail: rumsiantseva@ukr.net

ТРЕНДИ ТУРИСТИЧНИХ ПОТОКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

У статті проаналізовано згідно з даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), що у 2020 році кількість міжнародних туристів зменшилася на 73%, або на 1,1 мільярда людей. Відзначено, що у 2020 році доходи від експорту міжнародного туризму також впали на 63%, або на 1,1 трильйона дол. США. Виявлено зниження показників динаміки розвитку міжнародного туризму через глобальну економічну рецесію та загальну геополітичну та соціальну напругу у світі, а також через COVID-19. Негативні світові тенденції мали негативний вплив на туристичні потоки в цілому та роботу міжнародних туристичних агентств.

Доведено, що падіння міжнародного туризму на 73% у 2020 році було пов'язане з обмеженнями на подорожі, переживаннями туристів щодо пандемічної ситуації і глобальною боротьбою проти коронавірусу. Детально вивчено і представлено тенденції розвитку міжнародного туризму в 2000-2021 рр. в допандемічний період та під час пандемії COVID-19. Про це свідчить кількість туристичних прибуттів. У 2021 році у світі було зареєстровано 415 мільйонів міжнародних прибуттів, порівняно з 400 мільйонами у 2020 році. Після слабкої першої половини 2021 року міжнародний туризм помірно відновився у другій половині. Підтверджено зростання попиту у 2021 році було зумовлене підвищенням довіри мандрівників на тлі швидкого прогресу вакцинації та пом'якшення обмежень на в'їзд у багатьох напрямках. Досліджено проблеми та можливості, які можуть виникнути в туристичній галузі у подальших роках.

Ключові слова: туристичний попит, міжнародний туризм, туристичні прибуття, тенденції розвитку міжнародного туризму, ринок туристичних послуг, турист, туристичні продукти, туристичні потоки, пандемія.

Ivan BLAHUN, Iryna RUMIANTSEVA

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

TRENDS IN TOURIST FLOWS DURING THE PANDEMIC

The existence of certain cyclical fluctuations and periods of slowdown, primarily associated with the economic crisis at the end of the first decade of the 21st century, does not change the fact that the demand for tourist services in the world developed at a high rate during the analyzed period. The article analyzes according to data from the UN World Tourism Organization (UNWTO), that in 2020 the number of international tourists decreased by 73%, or by 1.1 billion people. It was noted that in 2020, revenues from international tourism exports also fell by 63%, or \$1.1 trillion USA. The direct contribution of tourism to the world GDP decreased by 2000 billion dollars. USA. International tourist arrivals in 2021 are shown to be down 72% or 1 billion people from 2019 and up 4% or 15 million people from 2020. A decrease in indicators of the dynamics of the development of international tourism was revealed. Due to the global economic recession and general geopolitical and social tensions in the world, as well as due to COVID-19. Negative global trends had a negative impact on tourist flows in general and the work of international travel agencies. It has been proven that the 73% drop in international tourism in 2020 was due to travel restrictions, tourists' concerns about the pandemic situation and the global fight against the coronavirus.

The trends in the development of international tourism in 2000-2021 have been studied and presented in detail. in the pre-pandemic period and during the COVID-19 pandemic. It has been proven that the tourism industry has suffered great losses due to the COVID-19 pandemic, as this pandemic has become the biggest challenge of 2020 and continues to have a negative impact not only on tourism, but also in general to intensify the economic and social crisis in the world. This is evidenced by the number of arrivals. 415 million international arrivals were registered globally in 2021, up from 400 million in 2020. After a weak first half of 2021, international tourism recovered moderately in the second half. Confirmed growth in demand in 2021 was driven by improved traveller confidence amid rapid vaccination progress and easing of entry restrictions in many destinations. The problems and opportunities that may arise in the tourism industry in the coming years have been studied.

Keywords: tourist demand, international tourism, tourist arrivals, international tourism development trends, tourist services market, tourist, tourist products, tourist flows, pandemic, COVID-19.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Наявність певних циклічних коливань і періодів уповільнення, особливо пов'язаних з економічною кризою наприкінці першого десятиліття XXI століття, не змінює того факту, що туристичний попит у світі розвивався досить динамічно в аналізований період.

За даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), у 2020 році кількість міжнародних туристів скоротилася на 73%, або на 1,1 мільярда людей. У 2020 році доходи від експорту міжнародного туризму також впали на 63%, або на 1,1 трильйона дол. США, тому повернемося до рівнів початку 1990-х років. Прямий внесок туризму у світовий ВВП скоротився на 2000 мільярдів дол. США [1].

Міжнародні туристичні прибуття в 2021 році зменшилися на 72%, або на 1 мільярд людей порівняно з 2019 роком і зросли на 4%, або 15 мільйонів людей порівняно з 2020 роком. Доходи від експорту міжнародного туризму в 2021 році на 0,9 до -1,0 трлн дол. США. А прямиий внесок туризму в світовий ВВП скоротився на 1,6 трильйона доларів [1] (таблиця 1):

Таблиця 1

**Показники розвитку ринку туристичних послуг
в до пандемічний та пандемічний період (2019-2021 рр.)**

Показники	2019	2020/2019	2021/2019	2020	2021/2020	2021
Міжнародні туристичні прибуття, млрд осіб	1464	-1,036 млрд осіб (-73%)	-1,049 млрд осіб (-72%)	400	+15 млн осіб (+4%)	415
Експортні доходи від міжнародного туризму (міжнародні туристичні квитанції + пасажирські перевезення), млрд дол. США	1700	-900	-1,1 млрд. осіб (-63%)	638	1000	700- 800
Прямий валовий внутрішній продукт туризму (TDGDP), трлн дол. США	3,5	-1,9	-1,6	1,6	-0,3	1,9

Примітка. Складено автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Серед вчених-економістів, що ґрунтовно досліджували тему світових трендів в туризмі в умовах пандемії, можемо назвати наступних: Атаманчук З.А., Кифяк, В.Ф., Набок І.І., Непочатенко В.О., John Piotrowski, Andreas Freytag, Christoph Vietze, Batir Mirbabayev.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Сьогодні індустрія туризму є однією з найбільш динамічних форм міжнародної торгівлі послугами. Наприклад, за останні 20 років середньорічний темп зростання кількості іноземних туристів, які прибувають у світ, становив 5,1%, а валютних надходжень – близько 14% [2].

Падіння міжнародного туризму на 73% у 2020 році пов'язане з обмеженнями на подорожі, страхами споживачів і глобальною боротьбою проти коронавірусу. Все це зробило цей рік найгіршим в історії туризму [1], (табл. 2):

Таблиця 2

**Тенденції розвитку міжнародного туризму
в 2000-2021 рр. в допандемічний та під час пандемії COVID-19**

Рік	Міжнародні туристичні прибуття, млн осіб	Темпи приросту (падіння) по відношенню до попереднього року, %	Динаміка росту в абсолютному значенні по відношенню до попереднього року, млн осіб
2000	673	6,5%	46
2001	678	1%	5
2002	698	2,9%	20
2003	689	-1,4%	-9
2004	760	10,6%	71
2005	809	6%	49
2006	861	4,6%	52
2007	911	6,5%	50
2008	929	2%	18
2009	894	-4,2%	-35
2010	957	8,2%	63
2011	1003	5%	46
2012	1050	4%	47
2013	1100	5%	50
2014	1146	4%	45
2015	1206	6%	57
2016	1243	4%	40
2017	1332	7%	89
2018	1407	5%	75
2019	1464	4%	54
2020	400	-73%	-1064
2021	415	4%	15

Примітка. Складено автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Формулювання цілей статті

Мета статті полягає у визначенні трендів туристичних потоків в умовах пандемії та розкритті проблем і можливостей, які можуть виникнути в туристичній галузі у подальших роках.

Виклад основного матеріалу

За попередніми оцінками, міжнародний туризм зріс на 4% у 2021 році, на 15 мільйонів міжнародних туристів більше, ніж у 2020 році.

Однак кількість прибуттів залишилася на 73% нижчою за рівень до пандемії 2019 року. Це сталося після зниження на 73% міжнародних подорожей у 2020 році, найгіршому році для туризму через безпрецедентний вплив пандемії COVID-19 [1] (рис. 1):

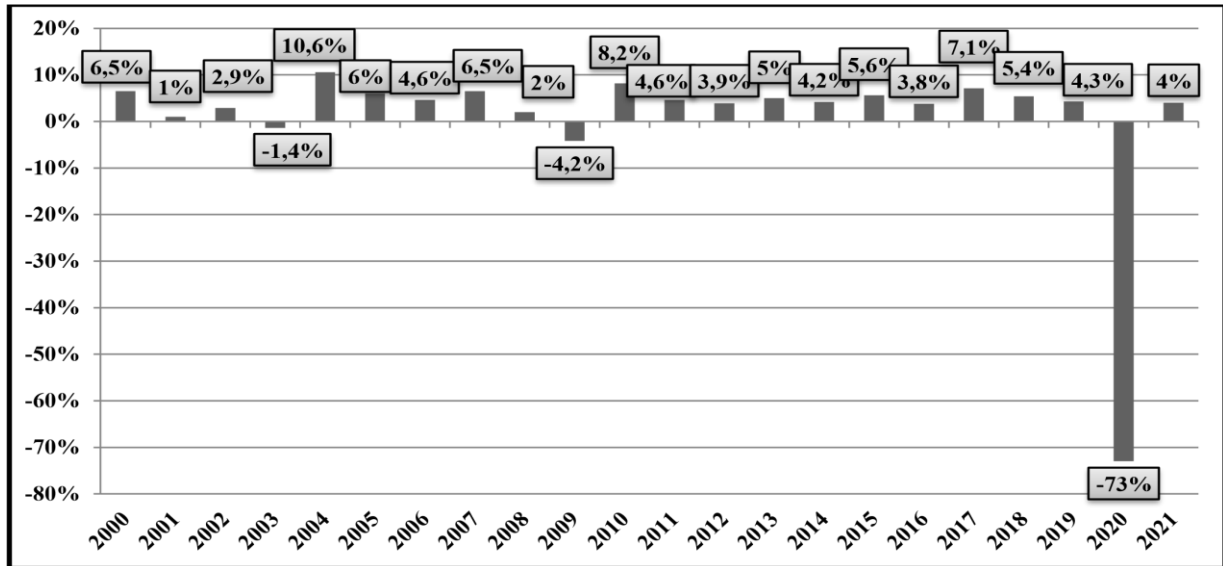

Рис. 1. Щорічні абсолютні прирости (падіння) кількості іноземних туристів у світі в період 2000-2021рр., (млн осіб)
Примітка. Побудовано автором за даними UNWTO World tourism barometer January 2022.

За оцінками, у 2021 році у світі було зареєстровано 415 мільйонів міжнародних прибуттів, порівняно з 400 мільйонами у 2020 році. Після слабкої першої половини 2021 року міжнародний туризм помірно відновився у другій половині. Дійсно, у першій половині 2021 року було зафіксовано 117 мільйонів міжнародних прибуттів (28% від загальної кількості у 2021 році), порівняно з 298 мільйонами (72%) у другій половині [3; 4].

Зростання попиту у 2021 році було зумовлене підвищенням довіри мандрівників на тлі швидкого прогресу вакцинації та пом'якшення обмежень на в'їзд у багатьох напрямках. Оскільки країни послаблюють обмеження на літній сезон 2021 року в північній півкулі, кількість напрямків із повним закриттям кордонів впала до 63 у червні та 46 у листопаді 2021 року, що є найнижчим показником з початку пандемії.

За оцінками, у грудні 2021 року міжнародний туризм впав на 66% через поширення нового штаму Omicron і збільшення випадків COVID-19. Європа та Америка зафіксували найкращі результати у 2021 році: продажі зросли на 19% і 17% кожен порівняно з 2020 роком, але все ще на 63% нижче допандемічного рівня в обох випадках [5; 2].

У 2021 році в Африці зафіксовано зростання на 12% порівняно з 2020 роком, хоча воно залишилося на 74% нижче рівня 2019 року. На Близькому Сході кількість приростів впала на 24% порівняно з 2020 роком і на -79% порівняно з 2019 роком. В Азіатсько-Тихоокеанському регіоні доходи в 2021 році були на 94% нижчими за рівень 2019 року, оскільки багато напрямків залишалися закритими через важливі подорожі [1] (табл. 3):

Таблиця 3

Регіональний розподіл ринку туристичних послуг в до пандемічний та пандемічний період (2019-2021 рр.)

Регіон світу	2019, млн осіб	2020, млн осіб	2021, млн осіб	2021, %
Азійсько-Тихоокеанський регіон	360,4	59,4	20,9	5%
Європа	746,1	235,7	279,8	67,40%
Америка	219,3	69,9	81,9	19,70%
Африка	68,6	15,9	17,9	4,30%
Близький Схід	69,9	19,0	14,5	3,50%
Світ	1464	400	415	100

Примітка. Складено автором за даними UNWTO World tourism barometer January 2022.

З точки зору субрегіонів, Карибський басейн був найефективнішим регіоном у 2021 році.

Серед напрямків із даними за січень-листопад 2021 року кілька островів Карибського та Азіатсько-Тихоокеанського регіонів і кілька менших європейських напрямків мають найкращі результати порівняно з 2019 роком.

Незважаючи на загальне покращення, темпи відновлення залишаються повільними та нерівномірними в різних регіонах світу через обмеження мобільності, рівень вакцинації та впевненість у подорожах. Хоча міжнародний туризм поступово відновлюється, внутрішні подорожі продовжують сприяти відновленню всього туристичного сектору.

Складне економічне середовище може чинити додатковий тиск на ефективне відновлення міжнародного туризму через вищі ціни на нафту, зростання інфляції, потенційне підвищення процентних ставок, високу заборгованість і поточні збої в ланцюжку поставок.

Оскільки міжнародний туризм відновлюється, внутрішній туризм сприяє відновленню сектора у все більшій кількості напрямків, особливо тих, які мають великі внутрішні ринки. На думку експертів, внутрішній туризм і подорожі поблизу дому, а також активний відпочинок на природі, природні продукти та сільський туризм є одними з основних туристичних трендів, які продовжуватимуть формувати туризм.

Зрив COVID-19 показав, наскільки сектор вразливий до зовнішніх загроз.

Туризм давно став важливою частиною інфраструктури багатьох країн і опосередковано, іноді прямо, впливає на розвиток країни в цілому. Саме розвинена інфраструктура в поєднанні з наданням якісних послуг і сприятливим кліматичним умовам, а також історико-культурна та архітектурна спадщина є основою і в кінцевому підсумку роблять туризм дуже прибутковою галуззю будь-якої країни.

Через пандемію COVID-19 індустрія туризму зазнала великих втрат, оскільки ця пандемія стала найбільшим викликом 2020 року та продовжує негативно впливати не лише на туризм, а й загалом посилювати економічну та соціальну кризу у світі. Тому нинішня криза – це можливість створити більш стійку туристичну економіку, розробити нові туристичні продукти з використанням усіх протиепідеміологічних заходів, спрямувати важливі зусилля державних інституцій на розвиток та підтримку внутрішнього туризму та зону відпочинку з елементами реабілітації.

У 2021 році кількість міжнародних туристів зростає на 4% порівняно з 2020 роком і склала 415 мільйонів осіб. Однак кількість міжнародних туристів все ще була на 72% меншою, або 1,049 мільярда осіб, ніж у 2019 році до пандемії. Це слідує за 2020 роком, коли міжнародні прибуття впали на 73% [1; 2], (рис. 2):

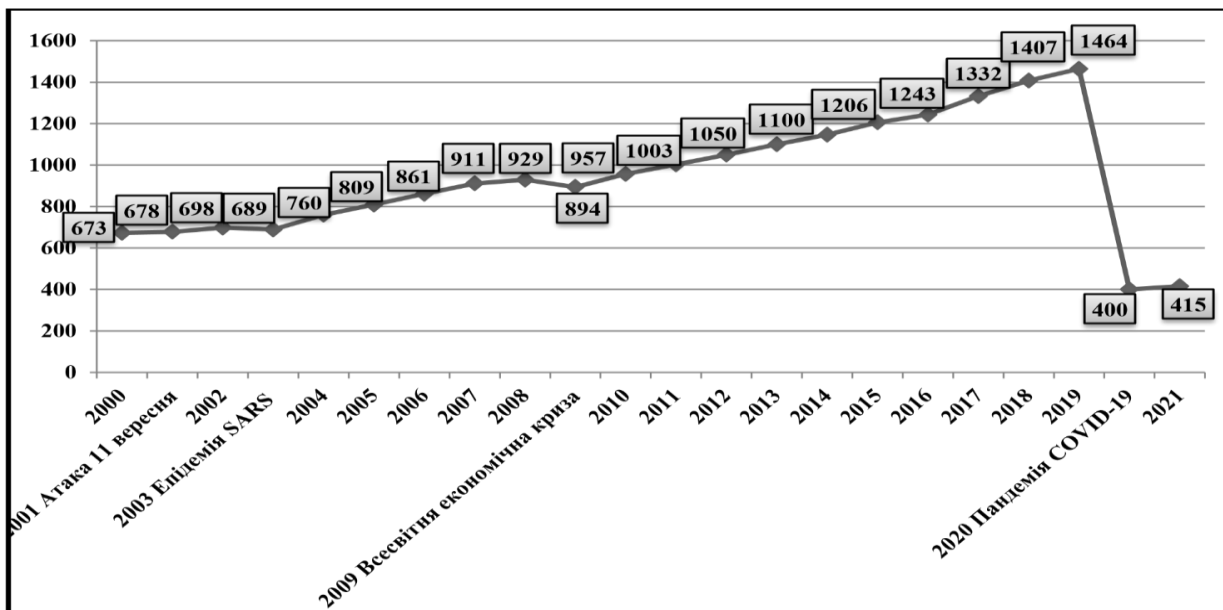

Рис. 2. Динаміка прибуття іноземних туристів у світі у період 2000-2021 рр. (млн осіб)

Примітка. Побудовано автором за даними UNWTO World Tourism Barometer January 2022.

Доцільно зазначити, що сучасний етап розвитку світового ринку туристичних послуг слід відраховувати з 1950-х років, коли фактори, пов'язані з відновленням економіки та соціальної сфери після війни, виступили каталізаторами стрімкого зростання розвитку останнього. У 1950–2005 рр. надходження від міжнародного туризму впали лише в 1982 р. через спад світової економіки. Спад також відбувся у 2001 р. через терористичні атаки 11 вересня та 2003 р. через епідемію SARS. Потім світова фінансова криза 2008-2009 років. Останнє падіння кількості іноземних туристів у світі відбулося 2020 року у зв'язку з глобальною пандемією [1; 2] (рис. 3):

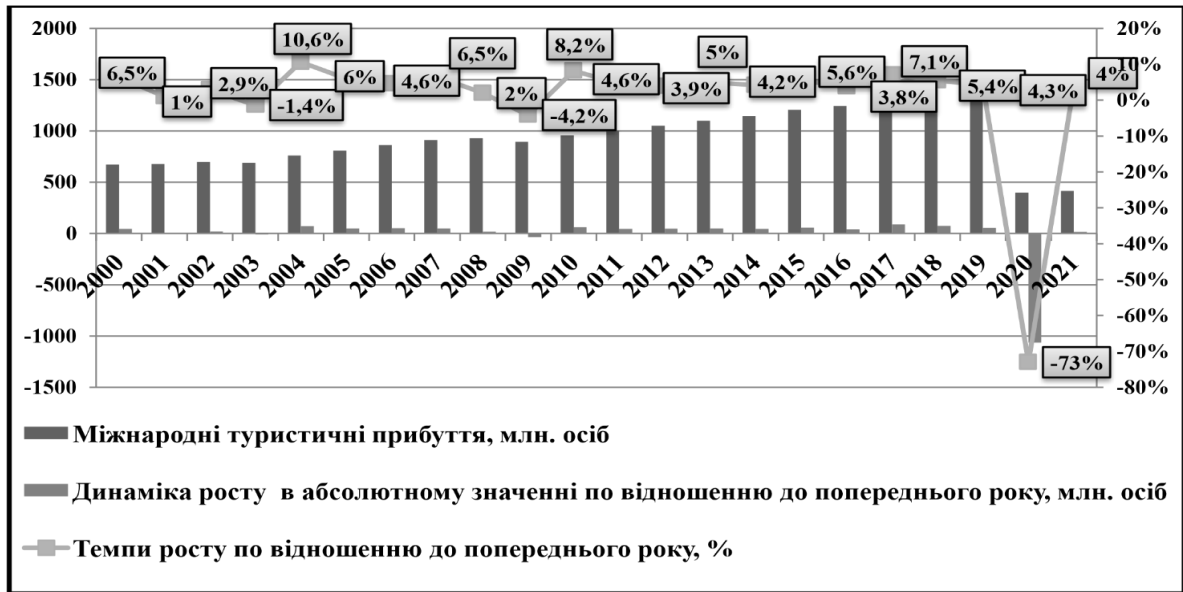

Рис. 3. Тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг, у період 2000-2021 рр. (млн осіб)
Примітка. Побудовано автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Кількість міжнародних туристів у світі зменшиться на 1 мільярд. Втрата загальних надходжень від експорту міжнародного туризму на суму від 0,9 трлн до 1,0 трлн доларів у 2021 році. Під загрозою понад 100 мільйонів робочих місць у сфері туризму.

Перше видання Всесвітнього туристичного барометра ЮНВТО за 2022 рік показує, що зростання рівня вакцинації в поєднанні з пом'якшенням обмежень на подорожі через посилення транскордонної координації та протоколів допомогли зменшити відкладений попит.

Зазначимо, що у 2021 році Європа була найбільш відвідуваним регіоном у світі з часткою 67,4%. Другим за значенням регіоном для іноземних туристів була Америка, на яку припадає 19,7% туристичних прибуттів. Азіатсько-Тихоокеанський регіон відвідали 5% світових туристів, а Африку та Близький Схід відповідно 4,3% і 3,5% [1; 5], (рис. 4):

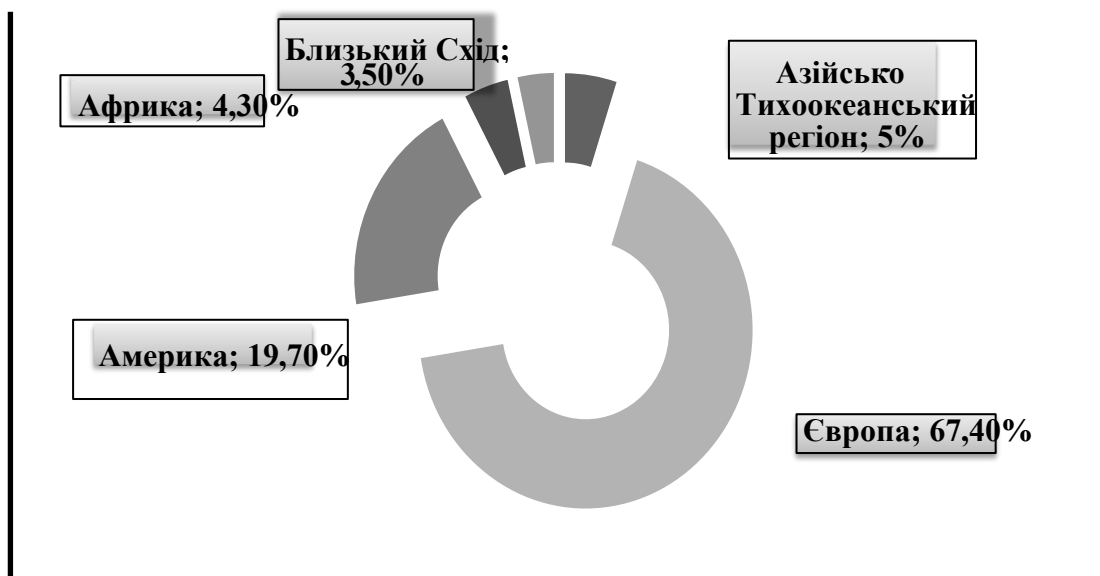

Рис. 4. Регіональна структура міжнародних туристичних потоків у 2021 році, (%)
Примітка. Побудовано автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Серед субрегіонів Карибський басейн продемонстрував найкращі результати (+63% порівняно з 2020 роком, хоча й знизився на 37% порівняно з 2019 роком), а деякі напрямки наближаються або перевищують рівень до пандемії. Південна Європа в Середземномор'ї (+57%) і Центральна Америка (+54%) також спостерігали значне відновлення, але залишаються без змін 54% і 56% нижче рівня 2019 року [4; 5], (рис. 5):

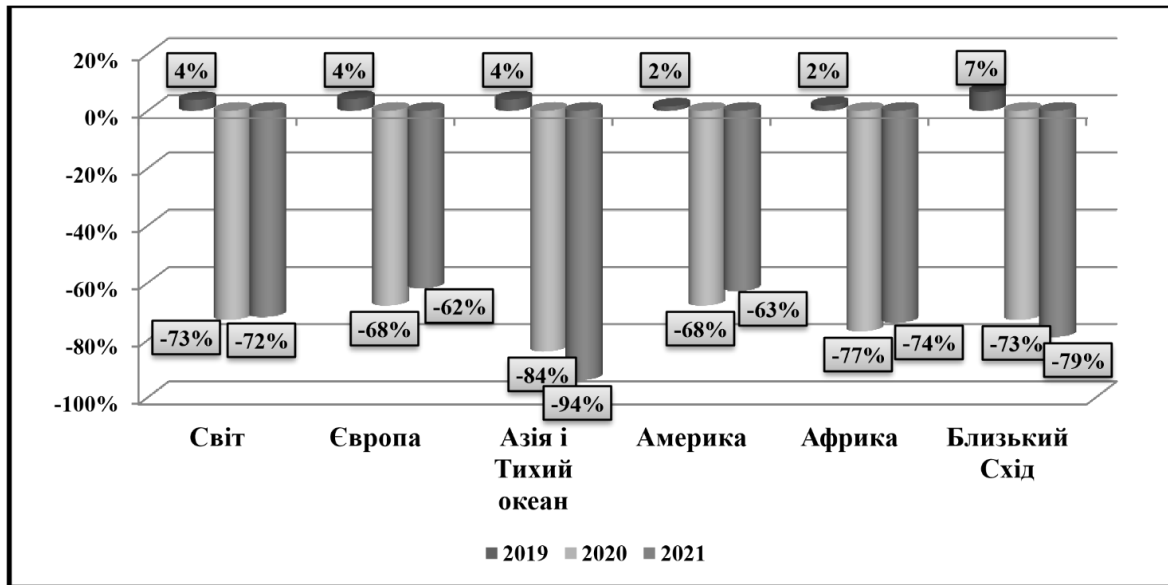

Рис. 5. Абсолютний щорічний приріст (зменшення) кількості іноземних туристів у світі в 2019-2021 рр. (млн осіб)
Примітка. Побудовано автором за даними UNWTO World tourism barometer January 2022.

Північна Америка (+17%) і Центральна та Східна Європа (+18%) також перевищили рівень 2020 року. Тим часом в Африці у 2021 році доходи зросли на 12% порівняно з 2020 роком, хоча це все ще на 74% менше, ніж у 2019 році. На Близькому Сході доходи впали на 24% порівняно з 2020 роком і на 79% порівняно з 2019 роком.

У 2021 році Європа зафіксувала найвищі регіональні результати порівняно з 2020 роком, коли кількість прибуттів зросла на 19%, або на 44 мільйони людей, завдяки сильним результатам у літньому сезоні та останньому кварталі 2021 року. У 2021 році кількість міжнародних прибуттів у Європі становила 281 млн дол. США, це на 44 млн дол. США більше, ніж минулого року, але кількість міжнародних доходів на 62% нижча, ніж у 2019 році [1]. Кількість прибуттів до 27 країн-членів Європейського Союзу зросла на 13% порівняно з 2020 роком, але залишилася на 62% нижче рівня 2019 року. Відкриття нових напрямків, а також підвищення рівня вакцинації та запровадження цифрового COVID сертифіката допомогли спростити процедури подорожей у межах ЄС та за його межами.

За даними UNWTO у січні 2022 року серед світових лідерів туристичних прибуттів десять країн: Франція, Іспанія, США, Китай, Італія, Туреччина, Мексика, Таїланд, Німеччина та Велика Британія. Вплив пандемії COVID-19 на прибуття іноземних туристів до найбільш відвідуваних країн світу показано в таблиці 4:

Таблиця 4

10 країн-лідерів за міжнародними туристичними прибуттями в 2018-2019 рр. до пандемії COVID-19 та темпи спадання в 2020 році під впливом пандемії

Місце	Країна	2018, млн осіб	2019, млн осіб	2020/2019, %
1	Франція	89,4	90,2	-75,3%
2	Іспанія	82,8	83,8	-76,1%
3	США	79,2	78,7	-72,0%
4	Китай	62,9	67,5	-84,1%
5	Італія	61,6	64,6	-57,3%
6	Туреччина	45,8	52,5	-72,3%
7	Мексика	41,3	44,9	-46,5%
8	Таїланд	38,2	39,7	-79,4%
9	Німеччина	38,9	39,4	-63,0%
10	Великобританія	38,7	36,9	-60,5%

Примітка. Складено автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Країни-лідери за обсягом міжнародних туристичних прибуттів спостерігають спад. За даними UNWTO, відсоткове зниження зросло з 46,5% у Мексиці до 84,1% у Китаї.

Незважаючи на те, що друга хвиля пандемії призвела до повторного введення обмежень у Європі, цей регіон залишається найбільш сприятливим для туризму. Крім того, продовжує зростати попит на внутрішній туризм в деяких ринках, включаючи росію та Китай. Франція залишається світовим лідером у сфері туризму. У 2019 році країну відвідало 90,2 мільйона відвідувачів, що на 800 000 більше, ніж у попередньому році. Але під впливом глобальної пандемії у 2020 році кількість туристів у всіх без винятку найбільш відвідуваних країнах зменшилася.

Найбільш відвідуваними країнами світу у 2019 році є [1] (рис. 6):

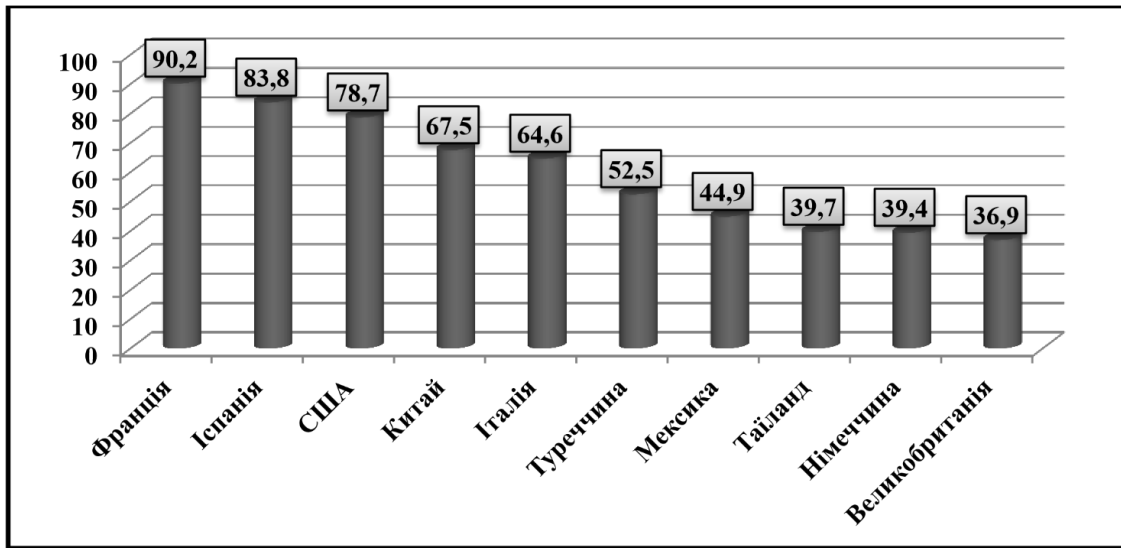

Рис. 6. ТОП-10 найбільш відвідуваних країн світу в 2019 році, (млн осіб)

Примітка. Побудовано автором за даними UNWTO World tourism barometer January 2022.

У 2021 році доходи від міжнародного туризму впали на 73%, або на 1,1 трильйона доларів США порівняно з допандемічним 2019 роком і склали близько 700 мільярдів доларів США, тобто відбулося зниження прибутків понад 1 трильйон доларів США під час пандемії COVID-19. Незначне покращення порівняно з 2020 роком відбулося через збільшення витрат на подорожі, але менше половини від 1,7 трильйона доларів США, зафіксованих у 2019 році, (рис. 7):

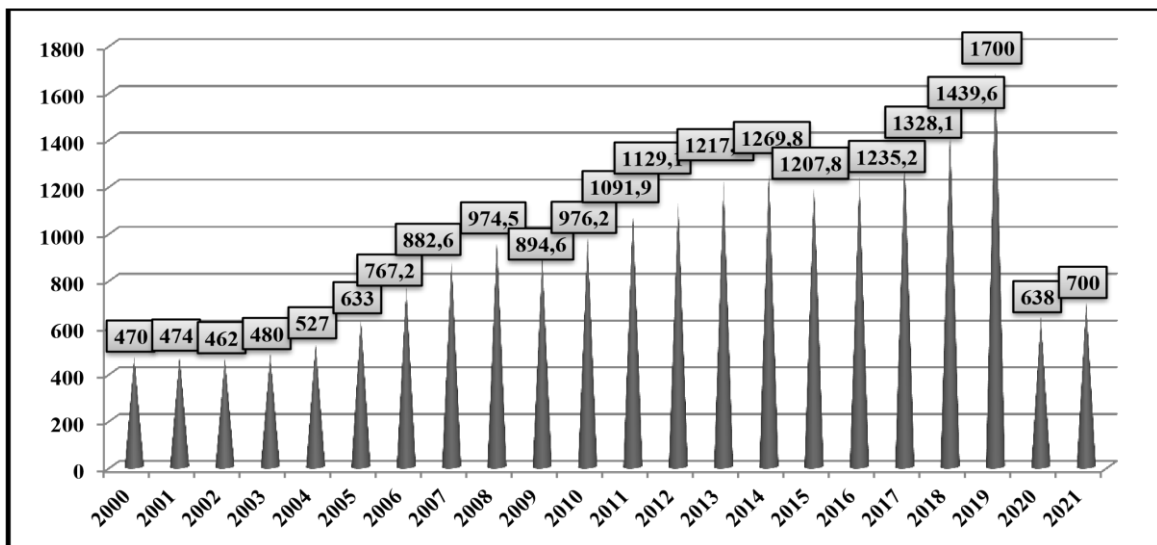

Рис. 7. Динаміка експортних доходів від міжнародного туризму в світі в період 2000-2021 рр., (млрд дол. США)

Примітка. Побудовано автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Економічний внесок туризму (прямий валовий внутрішній продукт туризму) оцінюється в 1,9 трильйона доларів США в 2021 році, порівняно з 1,6 трильйона доларів США в 2020 році, але все ще значно нижче 3,5 трильйона доларів США до пандемії. Останнє опитування експертної групи UNWTO показує, що 61% професіоналів у галузі туризму очікують, що 2022 рік буде кращим, ніж 2021 рік. Однак більшість експертів (64%) також вважають, що міжнародний туризм не повернеться до рівня 2019 року до 2024 року або пізніше. Недавнє збільшення випадків COVID-19 і поява штаму Omicron можуть перешкодити відновленню туризму [8].

Азія та Тихоокеанський регіон залишаються регіоном з найбільшою часткою закритих напрямків.

Станом на 24 березня 2022 року 12 напрямків не мали обмежень через COVID-19, і все більше напрямків пом'якшили або скасували обмеження на подорожі, щоб зменшити відкладений попит.

Вплив глобальних чинників на зміни кількості туристичних подорожей у світі у 2000–2021 рр. відображено на рисунку 8:

Рис. 8. Вплив глобальних чинників на зміну кількості туристичних подорожей та надходжень у світі у 2000–2021 рр., (млн осіб; млрд дол. США)

Примітка. Побудовано автором за даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО).

Аналізуючи рисунок 8, варто відмітити, що вплив глобальних чинників (терористична атака 11 вересня 2001 року в США; епідемія SARS-CoV-2; світова економічна криза та пандемія COVID-19) майже однаково впливала на зміни кількості туристичних прибутків та отримання надходжень від туризму в світі в період 2000–2021 рр. Тобто, в умовах глобальних криз зменшення кількості міжнародних туристів та кількості отриманих надходжень від туризму відбувалося в приблизно однаково. До цих глобальних факторів варто додати війну в Україні, яка також за прогнозними даними матиме значний вплив на зміну основних показників розвитку світового ринку туристичних послуг [6; 7].

Індекс впевненості ЮНВТО показує невелике падіння кількості туристів у січні-квітні 2022 року. Швидке та більш широке впровадження вакцинації з наступним значним скасуванням обмежень на подорожі, а також краща координація та чіткіша інформація в журналах подорожей є ключовими, визначені експертами для ефективного відновлення міжнародного туризму.

Варто висвітлити проблеми та можливості, які можуть виникнути в туристичній галузі у подальших роках. Проблеми 2022 року:

1. Нещодавній сплеск заражень і новий штам вірусу Omicron можуть знову порушити відновлення та впевненість туристичної індустрії до початку 2022 року, коли деякі країни знову введуть заборони на поїздки та обмеження для певних ринків.
2. Азіатсько-Тихоокеанський регіон залишається регіоном з найбільшою часткою закритих напрямків.
3. Використання вакцини залишається непослідовним.
4. Економічне середовище: зростання цін на нафту, зростання інфляції та потенційне підвищення процентних ставок, а також високий рівень боргу та триваючі збої в міжнародних ланцюгах постачання [2].

Можливості розвитку туризму в подальших роках: 1. Триває відновлення в багатьох країнах і на ринках, переважно в Європі та Америці. 2. Ще багато чого потрібно зробити. 3. Постійне впровадження вакцинації. 4. Досвід 2020 та 2021 років. 5. Використання цифрових інструментів для полегшення подорожей, таких як цифровий COVID сертифікат [8].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Слід зазначити, що міжнародний туризм продовжував відновлюватися в січні 2022 року зі значно кращими показниками порівняно зі слабким початком 2021 року. Однак російське вторгнення в Україну посилює тиск на існуючу економічну невизначеність у поєднанні з численними пов'язаними з COVID-19 обмеженнями на подорожі, які все ще діють.

Згідно з останніми доступними даними, кількість міжнародних туристів у січні 2022 року зростає більш ніж удвічі (+130%) порівняно з 2021 роком. Ці цифри підтверджують позитивну тенденцію, яка вже спостерігалася протягом минулого року. Однак, темпи відновлення в січні були загальмовані появою штаму Omicron і відновленням обмежень на подорожі в кількох напрямках [1].

Після падіння на 71% у 2021 році міжнародні доходи залишалися на 67% нижчими за рівень до пандемії в січні 2022 року. Європа та Америка мають найкращі показники. У січні 2022 року в усіх регіонах спостерігалось значне відновлення, хоча порівняно з низькими рівнями, які спостерігалися на початку 2021

року. Європа (+199%) та Америка (+97%) продовжують демонструвати найвищі результати, при цьому міжнародні прибуття залишаються приблизно вдвічі меншими від того, що було до пандемії (53% і -52% відповідно). Близький Схід (+89%) і Африка (+51%) також зафіксували зростання в січні 2022 року порівняно з 2021 роком, але ці регіони зафіксували падіння на 63% і 69% відповідно порівняно з 2019 роком. Тоді як в Азії та Тихоокеанському регіоні спостерігалось 44 % зростання, кілька напрямків залишалися закритими для несуттєвих подорожей, що призвело до найбільшого падіння кількості міжнародних прибуттів у 2019 році (-93%) [4].

За субрегіонами Західна Європа зафіксувала найкращі результати, зареєструвавши вчетверо більше прибуттів у січні 2022 року, ніж у 2021 році, але на 58% менше, ніж у 2019 році. Крім того, Карибський басейн (-38%) та Південна та Середземноморська Європа (-41 %) показали найшвидші темпи відновлення до рівня 2019 року. Найкращі результати порівняно з 2019 роком зафіксували Сейшельські острови (-27%), Болгарія і Кюрасао (обидві -20%), Сальвадор (19%), Сербія і Мальдіви (-13%), Домініканська Республіка (-11 %), Албанія (-7 %) та Андорра (-3 %), Боснія і Герцеговина (+2%).

Так, за матеріалами Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), кількість міжнародних туристів зросла на 4% у 2021 році. Однак, зниження прибуття та доходів від міжнародного туризму зменшило як обсяг, так і вартість до рівнів, яких не було з початку століття.

Незважаючи на спостережувані турбулентності в розвитку світової економіки, попит на туристичні послуги знову зріс.

Основними факторами, що визначають цю позитивну тенденцію, є:

- 1) сильна позитивна реакція світового туристичного попиту на деякі ознаки економічного відновлення;
- 2) зростання попиту на пропозиції лоукост авіакомпаній і загальне збільшення кількості лоукост рейсів;
- 3) економічні зміни в країнах, які потенційно становлять величезні ринки, що генерують туристичний потік: Китай, Бразилія та – дедалі частіше – Індія;
- 4) розвиток ринків, що розвиваються (Азія, Південна Америка, Близький Схід);
- 5) помірні зміни на зрілих ринках (Європа, Північна Америка);
- 6) швидке розширення інтернет-пропозицій, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності, більшу прозорість пропозицій і зручність бронювання.

Література

1. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org>.
2. UNWTO Tourism Data Dashboards. URL: <https://www.unwto.org/tourismdata/unwto-tourism-dashboard>
3. UNWTO World Tourism Barometer January 2022 Overview. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/public/2022-01/2201-Barometersmall.pdf>
4. UNWTO World Tourism Barometer January 2022 Excerpt. URL: https://webunwto.s3.eu.com/202201/UNWTO_Barom22_01_January_Excerpt.pdf
5. UNWTO World Tourism Barometer. URL: <https://www.unwto.org/unwtoworld-tourism-barometer-data>
6. Нова сторінка. Як війна змінить мандрівки Україною після перемоги над ворогом 12.05.2022. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/novaya-stranitsa-voyna-izmenitputeshestviya-1649942226.html>
7. COVID-19 та соціальний діалог в туристичній галузі: практика ЄС та українські реалії 13.05.2022. URL: <http://eap-csf.org.ua/wpcontent/uploads/2020/12/COVID-19.pdf>
8. UNWTO Tourism Ambassadors. URL: <https://www.unwto.org/unwtotourism-ambassadors>

References

1. Ofitsiyniy sait Vsesvitnoyi turystychnoi orhanizatsii (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org>.
2. UNWTO Tourism Data Dashboards. URL: <https://www.unwto.org/tourismdata/unwto-tourism-dashboard>
3. UNWTO World Tourism Barometer January 2022 Overview. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/public/2022-01/2201-Barometersmall.pdf>
4. UNWTO World Tourism Barometer January 2022 Excerpt. URL: https://webunwto.s3.eu.com/202201/UNWTO_Barom22_01_January_Excerpt.pdf
5. UNWTO World Tourism Barometer. URL: <https://www.unwto.org/unwtoworld-tourism-barometer-data>
6. Nova storinka. Yak viina zminyt mandrivky Ukrainoiu pislia peremohy nad vorohom 12.05.2022. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/novaya-stranitsa-voyna-izmenitputeshestviya-1649942226.html>
7. COVID-19 ta sotsialnyi dialoh v turystychnii haluzi: praktyka YeS ta ukrainiski realii 13.05.2022. URL: <http://eap-csf.org.ua/wpcontent/uploads/2020/12/COVID-19.pdf>
8. UNWTO Tourism Ambassadors. URL: <https://www.unwto.org/unwtotourism-ambassadors>